

تأثیر پذیری شرکت‌های نفتی روسیه از تحریم‌ها

فاضله خادم*، موسسه مطالعات بین‌المللی انرژی

چکیده

تحریم‌های جدیدی که در تابستان ۲۰۱۷ برای صنعت نفت روسیه تحمیل شد، همراه با کاهش چشمگیر کیفیت ذخایر این کشور، ابهامی را در مورد چشم‌انداز تولید نفت و همچنین عدم اطمینانی را در مورد درآمدهای بودجه‌ای صنعت نفت روسیه در بلندمدت ایجاد کرده است. بعد از اعمال تحریم‌های آمریکا، دسترسی شرکت‌های روسی به بازارهای مالی با محدودیت‌هایی روبه‌رو شد. همچنین بخش تولید صنعت نفت روسیه از منظر جذب تکنولوژی و به‌خصوص تکنولوژی‌های اکتشاف در آب‌های عمیق و قطب شمال و پروژه‌های شیل که توسط بزرگ‌ترین شرکت‌های نفت و گاز روسیه توسعه پیدا می‌کرد، شامل تحریم قرار گرفتند. سرمایه‌گذاری‌های عظیم قبلی روسیه در حوزه‌ی نفت، معافیت‌های مالیاتی متعدد و همچنین کاهش ارزش روبل موجب مقاومت زیاد صنعت نفت روسیه در برابر تحریم‌ها و کاهش قیمت گردید. اما چشم‌انداز تولید نفت روسیه در اثر تحریم‌ها با مشکلات و چالش‌هایی روبه‌رو خواهد شد. در این مقاله این چالش‌ها بررسی گردیده است.

اطلاعات مقاله

تاریخ ارسال نویسنده: ۹۷/۱۲/۲۳

تاریخ ارسال به داور: ۹۸/۰۲/۱۰

تاریخ پذیرش داور: ۹۸/۰۲/۲۷

واژگان کلیدی:

روسیه، تحریم، چالش‌های شرکت‌های نفتی روسیه

مقدمه

اعمال کرد. گرچه این محدودیت‌ها، ممنوعیت مطلق روابط با این افراد را ایجاد نمی‌نماید، اما محدودیت‌های قابل توجهی را برای عملیات انتقال اوراق بهادار و ابزارهای بازار پول اعمال می‌کند.

در مجموع، بزرگ‌ترین شرکت‌های نفت و گاز روسیه بعد از اعمال تحریم‌ها، به‌طور قابل توجهی در جذب و تأمین مالی برای بلندمدت، به‌طور همزمان در توسعه یافته‌ترین بازارهای مالی جهان یعنی دو بازار ایالات متحده و اتحادیه اروپا، با محدودیت‌هایی روبه‌رو شدند. علاوه بر این، بهترین آژانس‌های رتبه‌بندی مانند S&P و Moody's و Fitch رتبه‌های اعتباری شرکت‌های نفت و گاز روسیه را به‌عنوان نتیجه‌ی غیرمستقیم تحریم‌ها، کاهش دادند.

این تأثیر گرفتن محدودیت‌های بازارهای مالی صنعت نفت روسیه از تحریم‌ها و همچنین کاهش اعتبار رتبه‌بندی شرکت‌های نفت و گاز روسیه، منجر به افزایش هزینه‌های وام گرفتن این کشور از آسیا شده است (Mitrova et al, 2018). به‌طور کلی، این معیارها به‌معنای افزایش هزینه‌ی سرمایه‌ی برای بخش نفت روسیه می‌باشد.

۱- تحریم‌های ایالات متحده و اتحادیه‌ی اروپا بر علیه صنعت نفت روسیه

در آغاز اگوست ۲۰۱۷، رییس‌جمهور امریکا دونالد ترامپ، قانون تحریم‌ها را برای روسیه امضا کرد و محدودیت‌های چند کشور از جمله روسیه را افزایش داد. جدول ۱- تحریم‌های ایالات متحده و اتحادیه اروپا علیه روسیه را طی سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۱۴ نشان می‌دهد. نکته‌ای که در اسناد تحریم مورد ملاحظه است، استفاده از واژگان مبهمی است که از ویژگی‌های مهم این سند می‌باشد و امکان تفسیر و کاربردی کردن آن را بسته به شرایط و درجه تقابل سیاسی به‌صورت مشروط بیان می‌کند. تکنولوژی شکست هیدرولیک، نمونه‌ای از این واژگان مبهم می‌باشد. تولید نفت شیل، نیازمند

در ژوئیه ۲۰۱۴ ایالات متحده و اتحادیه اروپا برای اولین بار تحریم‌های بخشی را برای روسیه تحمیل کردند. این تحریم‌ها بر بخش‌های مالی و انرژی روسیه و همچنین عرضه تکنولوژی و تجهیزات تولید نفت در قطب شمال و پروژه‌های آب‌های عمیق و شیل، تأثیراتی بر جای گذاشت.

در سپتامبر ۲۰۱۴، مرحله‌ی دوم تحریم‌ها آغاز شد و این تحریم‌ها نه تنها بر عرضه‌ی تجهیزات اعمال گردید بلکه ارائه‌ی خدمات، تبادل اطلاعات با شرکای روسیه و شرکت‌های غربی فعال در پروژه‌های نفتی با پیشرفته‌ترین تکنولوژی‌ها را نیز در بر گرفت.

بنابراین، تحریم‌ها باعث شد تا دسترسی شرکت‌های روسی به بازارهای مالی با محدودیت‌هایی روبه‌رو شود. لذا شرکت‌های روس نفت، نوآتک، ترنس نفت، گازپروم نفت و شرکت‌های تابعه‌ی آنها در دسترسی به بازارهای سرمایه‌ی ایالات متحده با دچار محدودیت شدند. هرچند که شرکت‌های لوک‌اویل و سرگوت نفت گاز (surgutneftegas) از این تحریم استثنای شدند، اما با این وجود، این دو شرکت بزرگ نفت و گاز خصوصی روسیه نیز با مشکلاتی برای جذب سرمایه مالی مواجه گردیدند.

تحریم‌ها، بخش تولید در صنعت نفت روسیه و به‌طور خاص از لحاظ تکنولوژی، به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم، صادرات کالاها، خدمات (به غیر از خدمات مالی) و تکنولوژی‌های اکتشاف یا تولید در آب‌های عمیق و قطب شمال و پروژه‌های شیل که توسط بزرگ‌ترین شرکت‌های نفت و گاز روسیه توسعه پیدا می‌کرد را در بر می‌گرفت. شرکت‌های گازپروم، لوک‌اویل و سرگوت نفت گاز (surgutneftegas) و شعبه‌های آنها مشمول این تحریم شدند و این تحریم‌ها سایر شرکت‌ها را در این قسمت شامل نمی‌شد.

اتحادیه اروپا نیز همانند ایالات متحده، محدودیت‌های مالی را با برخی از اشخاص حقوقی روسیه که در بخش‌های نفت، مالی و دفاعی فعالیت داشتند،

* نویسنده‌ی عهد در مکاتبات (Khademiies@gmail.com)

در حدود ۶ درصد را تجربه کرده، اما تولید نفت در بزرگ‌ترین میادین فعال روسیه نشان دهنده‌ی آن است که این میادین وارد فاز کاهش تولید شده‌اند و حتی افزایش ۲۲ درصدی در حفاری‌ها در ۵ سال گذشته نیز نمی‌تواند این کاهش را جبران نماید (جدول-۲) و لذا تولید نفت در سال ۲۰۱۷، به ۱۱/۲۰۰ هزار بشکه در روز کاهش یافته است.

بنابراین، کاهش تولید میادین موجود، تولیدکنندگان را مجبور کرده است تا راه‌های جدید را برای جایگزین کردن تولید، جستجو نمایند. استفاده از روش‌های زیر، ممکن است که تولید روسیه را در سطح فعلی حفظ نماید: توسعه‌ی ذخایر متعارف جدید، توسعه‌ی میادین نفت متعارف موجود در آب‌های عمیق با استفاده از روش‌های افزایش تولید نفت، توسعه‌ی میادین دریایی (شامل میادین قطب شمال)، توسعه‌ی ذخایر غیرمتعارف نفت. البته هر کدام از این راه‌ها باید بررسی شود که آیا با شرایط تحریم‌ها مطابقت دارند یا خیر؟

تاکنون شرکت‌های نفتی روسیه به‌طور عمده بر واضح‌ترین گزینه متمرکز شده‌اند؛ یعنی آنها از تکنولوژی‌هایی برای میادین نفتی متعارف واقع در خشکی استفاده کرده‌اند که موضوع تحریم نیست و این استراتژی نیز موفق بوده و موجب افزایش قابل توجهی در تولید نفت آنها شده است. روس‌ها با راه‌اندازی ذخایر جدید در سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۱۴ که نتیجه‌ی سرمایه‌گذاری در دوره‌های قبل از تحریم در سال ۲۰۱۴ بوده است، به افزایش تولید نفت رسیده‌اند. تا سال ۲۰۱۷، تمام این پروژه‌ها، نتیجه‌اش افزایش تولید به بیش از ۲۵ میلیون تن بوده و بیش از دو سوم این میزان توسط شرکت‌های

شکست هیدرولیکی چندمرحله‌ای است که علیرغم شباهت آن به شکست هیدرولیک، اما تکنولوژی متفاوتی می‌باشد. در واقع، تکنولوژی شکست هیدرولیک، نباید موضوع تحریم باشد. اما در اسناد تحریم ایالات متحده، شکست هیدرولیک (و نه شکست هیدرولیک چندمرحله‌ای) اگر برای تولید نفت‌شیل استفاده شود، مورد تحریم قرار گرفته است. البته اتحادیه اروپا از اصطلاحات دقیق‌تری در اسناد خود استفاده کرده است. آنها در اسناد خود، دقیقاً تجهیزات مربوط به استخراج نفت‌شیل را ذکر می‌کنند.

۲- واکنش شرکت‌های تولیدکننده نفت به تحریم‌ها

به‌طور کلی در سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۱۴، صنعت نفت روسیه مقاومت زیادی در برابر تحریم‌ها و کاهش قیمت نفت نشان داد. سرمایه‌گذاری‌های عظیم قبلی روسیه در حوزه‌ی نفت، معافیت‌های مالیاتی متعدد و همچنین، کاهش ارزش روبل نه‌تنها مانع کاهش تولید نفت گردید بلکه تضمینی برای رشد آن نیز بود. در طی این دوره، تولید نفت این کشور در حدود ۴/۵ درصد رشد نشان داد. علیرغم همه‌ی شرایط نامساعد، تولید نفت در روسیه در طی ۵ سال یعنی از سال ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۶ از ۵۱۸ میلیون تن به ۵۴۸ میلیون تن افزایش یافته و در حدود ۶ درصد رشد داشته است. تولید میادین جدید، حدود ۷۷ درصد افزایش (۵۰ میلیون تن) و تولید میادین موجود در حدود ۵ درصد (۲۰ میلیون تن) کاهش داشته است (شکل-۱).

هرچند که تولید نفت از سال ۲۰۱۲ که در حدود ۱۰/۵۸۹ هزار بشکه در روز بوده است، به ۱۱/۲۴۰ هزار بشکه در روز در سال ۲۰۱۶ رسیده و رشد

۱ | تأثیر تحریم‌های اتحادیه اروپا و ایالات متحده بر صنعت نفت روسیه، (۲۰۱۷-۲۰۱۴)

ایالات متحده - ۲۰۱۷	اتحادیه اروپا - ۲۰۱۴	ایالات متحده - ۲۰۱۴	تحریم‌های مالی
تهیه‌ی وام و سرمایه‌گذاری با سررسید بیش از ۶۰ روز	تهیه‌ی وام و سرمایه‌گذاری با سررسید بیش از ۳۰ روز	تهیه‌ی وام و سرمایه‌گذاری با سررسید بیش از ۹۰ روز	
روس‌نفت نوآتک ترنس‌نفت گازپروم نفت	روس‌نفت ترنس‌نفت گاز پروم نفت شرکت‌های (زیر مجموعه) وابسته با سهام بیش از ۵۰ درصد	روس‌نفت نوآتک ترنس‌نفت گازپروم نفت	موضوعیت تحریم‌های مالی
تهیه کالاها یا تکنولوژی برای حمایت از اکتشاف یا توسعه‌ی نفت برای آب‌های عمیق جدید، قطب شمال و یا پروژه‌های شیل فروش تجهیزات، تکنولوژی و خدمات و همچنین سرمایه‌گذاری در صادرات خط لوله	تهیه تجهیزات اکتشاف و تولید نفت در عمق بیش از ۱۵۰ متر در قطب شمال و تولید شیل به روش شکست هیدرولیک	تهیه‌ی تجهیزات برای اکتشاف و تولید نفت در عمق بیش از ۱۵۲ متر، قطب شمال و پروژه‌های شیل دستگاه‌های حفاری، قطعات حفاری افقی، تجهیزات زیر دریا، تجهیزات دریایی قطب شمال، نرم‌افزار شکست هیدرولیک، پمپ‌های فشار بالا، تجهیزات لرزه‌نگاری، کمپرسور	تحریم‌های تکنولوژیکی
روس‌نفت لوک‌اویل گازپروم Surgutneftegaz شرکت‌های (زیر مجموعه) وابسته با سهام بیش از ۳۳ درصد در جهان اشخاصی که تجهیزات، تکنولوژی و خدمات برای پروژه‌های خط لوله با مبلغی بیش از یک میلیون دلار یکبار می‌فروشند یا سرمایه‌گذاری ۵ میلیون دلاری در یک دوره‌ی از یک سال دارند.	روس‌نفت ترنس‌نفت گازپروم‌نفت اشخاص یا شرکت‌هایی با سهام مشارکت بیش از ۵۰ درصد در موسسات مالی به خصوص در لیست تحریم	روس‌نفت لوک‌اویل گاز پروم Surgutneftegaz شرکت‌های (زیر مجموعه) وابسته با سهام بیش از ۵۰ درصد در روسیه	موضوعیت تحریم‌های تکنولوژیکی

کرد آن است که هر چند تا سال ۲۰۱۷ این تحریم‌ها نه تنها باعث کاهش تولید نفت نشده بلکه آن را نیز افزایش داده است، اما این روند در چشم‌انداز تولید نفت روسیه بدین‌منوال باقی نخواهد ماند. تحریم‌ها به‌طور جدی توسعه‌ی پروژه‌های قطب شمال را با مشکلاتی روبه‌رو کرده است. اکثر این پروژه‌ها که با همکاری شرکای خارجی در حال انجام بوده‌اند، تحت فشار تحریم‌ها متوقف شده‌اند (جدول-۳). فقدان تکنولوژی لازم روس‌ها برای توسعه این پروژه‌ها و همچنین نبود تجهیزات موردنیاز، دلایل توقف این پروژه‌ها ذکر شده است. همانطور که اشاره شد، حجم تولید فعلی نفت روسیه از این امر تحت تأثیر قرار نمی‌گیرد زیرا اکثر این میادین بعد از سال ۲۰۲۰ به بهره‌برداری می‌رسند. اما تحریم‌ها بیشتر پروژه‌های دریایی و آبی روس‌نفت را که با همکاری اکسون‌موبیل در حال انجام بود، تحت تأثیر قرار داد (جدول-۳).

همچنین تحریم‌ها بر پروژه‌های شیل نیز تأثیر داشته و شرکت‌های روسی در اجرای پروژه‌های مشترک برای توسعه‌ی نفت شیل با مشکلاتی روبه‌رو شدند. با توجه به تحریم‌ها، تقریباً تمام پروژه‌های شیل به غیر از پروژه‌ی salym که گازپروم‌نفت و شل از سال ۲۰۰۳، در آن سرمایه‌گذاری مشترک داشتند، متوقف شدند. با این حال، همانند پروژه‌های دریایی متوقف شدن پروژه‌های شیل میزان تولید فعلی روسیه را تحت تأثیر قرار نداده و انتظار بر آن است که بعد از ۲۰۲۰ کاهش تولید روسیه مشاهده گردد و این روند کاهشی تا ۲۰۲۵ ادامه داشته باشد (شکل-۳).

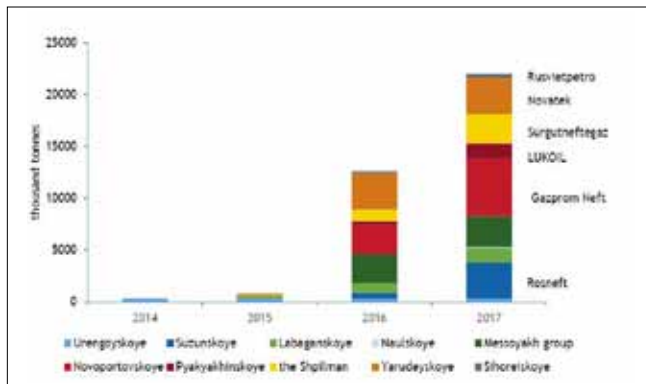
در مجموع همانطور که شکل-۳ نشان می‌دهد پیش‌بینی می‌شود که از سال ۲۰۲۰ تا سال ۲۰۲۵ تولید روسیه به ۱۱ میلیون بشکه در روز کاهش یابد و تا قبل از ۲۰۳۰ از قطب شمال تولیدی انجام نشود. اما پس از آن تا ۲۰۴۰ مجدداً تولید روسیه افزایش قابل توجهی می‌یابد: دلایل این افزایش تولید در بلند مدت عبارتند از: ۱- ذخایر قابل توجه منطقه‌ی شرق سیبری ۲- ذخایر قطب شمال که در حال حاضر به دلیل تحریم‌ها، مشارکت‌کنندگان خارجی نمی‌توانند از نظر تکنولوژی و تأمین مالی با

روس‌نفت و گازپروم‌نفت محقق گردیده است (شکل-۲). لازم به ذکر است که عوامل جانبی نیز به‌طور قابل توجهی از اقتصاد این پروژه‌ها حمایت کرده است که پیش‌رانی برای رشد تولید نفت از این میادین در زمان تحریم بوده‌اند. این عوامل عبارتند از:

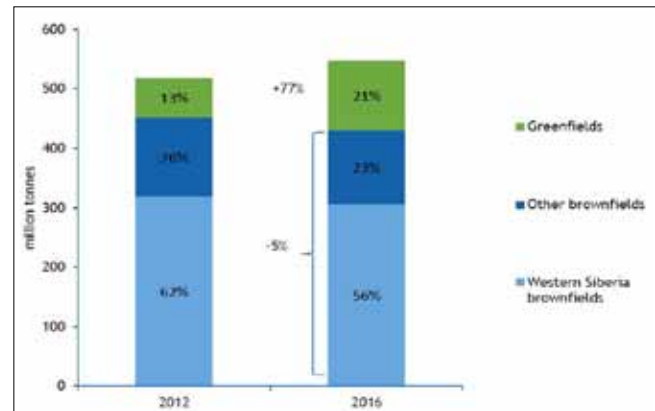
- کاهش ارزش روبل که منجر می‌شود تا هزینه‌های تولید به دلار به مقدار قابل توجهی کاهش و بنابراین، رقابت‌پذیری نفت روسیه در بازارهای خارجی افزایش یابد.
- ویژگی‌های نظام مالیاتی روسیه که منجر می‌شود تا زمانی که قیمت کاهش می‌یابد، درآمدهای بودجه نیز پیش از درآمد شرکت‌ها کاهش یابد.
- معافیت‌های مالیاتی که در سال ۲۰۱۳ برای میادین جدید تصویب شد (در وهله اول برای سیبری شرقی) نکته‌ای که در مورد تأثیر تحریم‌ها بر تولید نفت روسیه باید به آن اشاره

شکل ۲ | کاهش تولید در ۱۵ میدان بزرگ فعال روسیه (Source: SKOLKOVO Energy Centre, company data)

Million tonnes	2012	2013	2014	2015	2016	تغییر کل تولید در ۵ سال	تغییر کل تولید در ۲ سال
Prubskoye	37.8	35.1	37.2	36.0	36.0	-2%	+6%
Samotlor	23.9	22.0	21.8	21.0	20.0	-2%	-15%
Vankorskoye	18.3	21.4	21.0	22.0	21.7	0%	18%
Ramashkinskoye	18.2	19.2	18.2	18.5	19.9	0%	4%
Malobaykayskoye	11.8	11.8	11.2	9.5	9.0	-2%	-22%
Fedorovskoye	8.4	8.2	8.2	8.4	8.6	0%	2%
Krasnolinskaya Group of Fields	7.9	7.5	7.3	7.2	7.1	-2%	-10%
Verkhnechonskoye	6.9	6.5	6.2	6.6	6.7	0%	26%
Tevlinsko- Rutskinskoye	6.7	6.9	6.2	6.4	6.1	-2%	-24%
Talskanskoye	6.1	6.0	6.5	6.3	6.4	-2%	-12%
Vatyeganskoye	5.9	5.7	5.4	6.9	6.8	-2%	-22%
Povkhovskoye	5.9	5.7	5.4	5.0	4.7	-2%	-19%
Mamonovskoye Lebatiyuganskoye Severnoye	5.6	4.9	4.9	4.7	4.6	-2%	-17%
Lyantonskoye	5.3	5.9	5.9	6.1	5.8	0%	10%
Others	107.9	103.8	101.1	298.4	296.7	-3%	-4%

شکل ۲ | پروژه‌های خشکی نفت متعارف راه اندازی شده ۲۰۱۷-۲۰۱۴
Source: SKOLKOVO Energy Centre

شکل ۱ | تولید نفت در روسیه در میادین فعال و میادین جدید

بخشی از آن توسط دولت پشتیبانی می‌شود (یا حداقل دولت با آن مخالفتی ندارد) نوعی واکنش به شرایط بیرونی نامطلوب (مانند تحریم‌ها) می‌باشد. از سال ۲۰۱۷، ساختار تولید نفت روسیه ویژگی بارزی دارد که آن غلبه‌ی شرکت‌هایی با مالکیت دولتی است و همانطور که شکل ۴- نشان می‌دهد ۳۸ درصد از تولید نفت توسط شرکت PJSC NK Rosneft انجام شده است. بر اساس برآوردهای مرکز انرژی SKOLKOVO، سهم شرکت‌هایی با سهام بیش از ۵۰ درصدی دولت، در تولید نفت روسیه از ۳۳ درصد در سال ۲۰۱۲ به بیش از ۵۱ درصد در سال ۲۰۱۷ (بعد از اینکه باش نفت به مالکیت دولت بازگشت)، رسیده است.

به طور کلی در سال‌های اخیر سطح انحصار در صنعت نفت روسیه به‌طور قابل‌ملاحظه‌ای رشد کرده است. در این رابطه شاخص هرفیندال - هیرشمن که برای برآورد سطح تمرکز در یک صنعت به کار می‌رود نیز برای بخش تولید نفت روسیه محاسبه شده که نتایج آن در شکل ۵- مشاهده می‌شود. صنایعی که شاخص هرفیندال - هیرشمن در آنها بیش از ۱۸۰۰ می‌باشد، با درجه‌ی بالای انحصار در نظر گرفته می‌شوند. محاسبات نشان می‌دهند که بخش تولید نفت روسیه ویژگی انحصاری بالایی دارد و به‌خصوص بعد از ادغام TNK-BP و خرید آن توسط روس نفت انحصار افزایش یافته است. در سال ۲۰۱۵ شاخص تمرکز برای بخش تولید نفت روسیه به میزان ۲۰۱۰ بوده است که بعد از خرید باش نفت توسط روس نفت، در سال ۲۰۱۷ این شاخص افزایش یافته و به سطح ۲۲۵۲ رسیده که نسبت به سال ۲۰۱۶ نیز افزایش انحصار در این بخش را نشان می‌دهد.

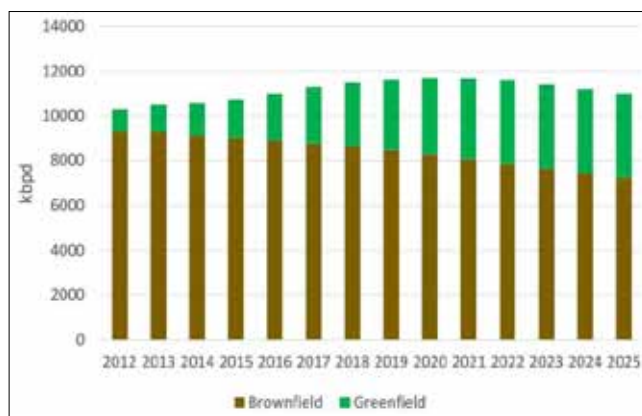
نتیجه‌گیری

در سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۱۴، صنعت نفت روسیه مقاومت زیادی در برابر

روسیه همکاری کنند اما در بلند مدت می‌تواند به افزایش تولید نفت روسیه کمک کند. ۳- همانطور که قبلاً اشاره شد، منابع نفت غیر متعارف روسیه شامل تایت و شیل تحت تحریم آمریکا و اروپاست اما روس‌ها و شرکت‌های بین‌المللی، نفت غیرمتعارفی که شیل نیست را کشف کرده‌اند که در غرب سیبری است و این ذخایر، تولید روسیه را تا ۱/۵ میلیون بشکه در روز افزایش می‌دهد.

۳- تغییر در ساختار نهادهای صنعت نفت روسیه در اثر تحریم‌ها

تغییر مهمی که در صنعت نفت روسیه در سال‌های اخیر اتفاق افتاده است، تمرکز در این صنعت می‌باشد. البته گفتن این مطلب که چه میزان از این فرایند در نتیجه‌ی تحریم‌ها و کاهش قیمت‌ها رخ داده است، مشکل می‌باشد. با این حال فرض می‌شود که تمرکز و افزایش نقش شرکت‌های دولتی که حداقل

شکل ۳ | برآورد تولید نفت روسیه تا ۲۰۲۵ | Source: Oxford Energy, 2017

جدول ۲ | پروژه‌های مشترک با شرکت‌های خارجی، تأثیر گرفته از تحریم‌ها

وضعیت فعلی	توضیحات	مشارکت‌کنندگان	پروژه
متوقف	در سال ۲۰۱۱ شرکت‌های اکسون‌موبیل و روس‌نفت یک ائتلاف برای توسعه‌ی منابع قطب شمال و دریای سیاه تشکیل دادند. در سپتامبر ۲۰۱۴ این دو شرکت اکتشافات جدیدی از ذخایر نفت و گاز انجام دادند. پس از دور دوم تحریم‌ها چند روز قبل از افتتاح، اکسون پروژه را به حالت تعلیق درآورد و از سرمایه‌گذاری مشترک با روس‌ها تحت تحریم کنار کشید.	روس نفت ۵۱٪ اکسون ۴۹٪	Universitetskaya-1 well (the Kara Sea) and the Tuapse deposit in the Black Sea
روس‌نفت اعلان کرده است که توسعه‌ی پروژه را به‌طور مستقل ادامه می‌دهد.	اکسون بر طبق تحریم‌ها، از پروژه‌های ذکر شده خارج شد.	روس نفت ۶۷٪ اکسون ۳۳٪	East Prinovozemelsky-1, 2, 3; North-Kara, Ust-Olenek, Ust-Lensk, Anisinsky-Novosibirsk, Severo-Wrangel-1, 2, 3; South Chukchi, Tuapsinsky Deflection
متوقف	در سال ۲۰۱۲، روس‌نفت و انی توافق‌نامه‌ای را درباره توسعه‌ی مشترک میادین دریایی در بارت و دریای سیاه امضا کردند.	روس نفت ۶۷٪ انی ۳۳٪	Two blocks in the Barents sea and in the Val Shatsky oil deposit in the Black Sea

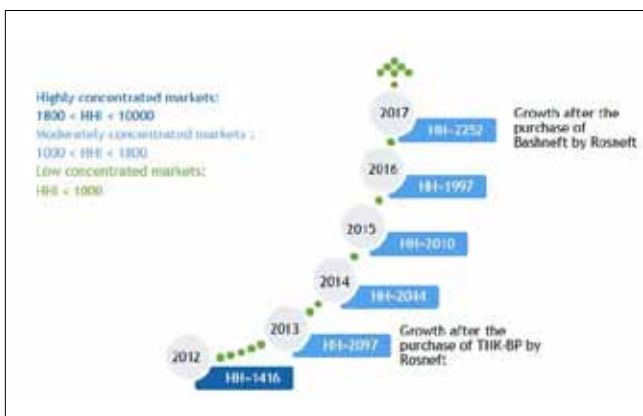
بعد از تحریم‌ها، برای شرکت‌های بین‌المللی نفتی آسیای جنوب‌شرقی به خصوص تولیدکنندگان چینی، کره‌ی جنوبی و سنگاپور فرصت‌های حضور در صنعت نفت و گاز روسیه ایجاد شده است.

پیش‌بینی می‌شود در بلند مدت تا ۲۰۴۰ مجدداً تولید نفت روسیه به دلیل ذخایر قابل توجه منطقه‌ی شرق سیبری، ذخایر قابل توجه قطب شمال و منابع عظیم نفت غیر متعارف تایت غرب سیبری، افزایش قابل توجهی یابد. مهمترین فناوری برای حفظ تولید نفت روسیه، شکست هیدرولیکی است که روسیه فاقد تجهیزات آن می‌باشد (اثر تحریم‌ها). بنابراین، تأثیر تحریم‌ها بر شرکت‌های نفتی روسیه در تأمین فناوری، تجهیزات تولید نفت، بخش مالی و سرمایه‌گذاری و محدودیت دسترسی به بازار سرمایه ایالات متحده، نمود پیدا می‌کند. با وجود تحریم‌ها، این سه عامل از تولید نفت روسیه حمایت می‌کنند:

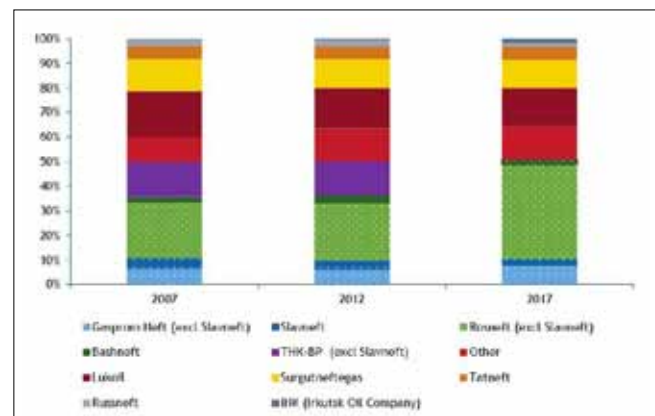
- توسعه‌ی میادین نفتی متعارف موجود
- توسعه ذخایر نفت غیر متعارف خشکی
- توسعه ذخایر دریایی قطب شمال

تحریم‌ها و کاهش قیمت نفت نشان داد. سرمایه‌گذاری‌های عظیم قبلی روسیه در حوزه‌ی نفت، معافیت‌های مالیاتی متعدد و همچنین کاهش ارزش روبل مانع کاهش تولید نفت شد. علیرغم همه‌ی شرایط نامساعد حاصل از تحریم، تولید نفت در روسیه در طی این مدت در حدود ۴/۵ درصد رشد داشته است.

هر چند که تا سال ۲۰۱۷ تحریم‌ها نه تنها باعث کاهش تولید نفت نشده بلکه آن را نیز افزایش داده است، اما این روند در چشم‌انداز تولید نفت روسیه (از ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۵) بدین منوال باقی نخواهد ماند و پیش‌بینی می‌شود که تولید نفت روسیه بعد از ۲۰۲۰ با کاهش روبه‌رو شده، به حدود ۱۱ میلیون بشکه در روز برسد. تحریم‌ها به‌طور جدی توسعه‌ی پروژه‌های قطب شمال را با مشکلاتی روبه‌رو کرده و اکثر این پروژه‌ها که با همکاری شرکای خارجی در حال انجام بوده‌اند، تحت فشار تحریم‌ها متوقف شده‌اند. فقدان تکنولوژی لازم روس‌ها برای توسعه این پروژه‌ها و همچنین نبود تجهیزات مورد نیاز، دلایل توقف این پروژه‌ها ذکر شده است.

شکل ۵ | شاخص هر فیندال - هیرشمن برای بخش تولید نفت روسیه
منبع: محاسبه شده توسط مرکز انرژی SKOLKOVO

شکل ۴ | ساختار تولید نفت روسیه به تفکیک شرکت‌ها
Source: SKOLKOVO Energy Centre, based on CDU TEK data

پانویس‌ها

1. concentration

منابع

[1] Oxford Energy, Russian Oil Production Outlook TO 2020, 2017.
 [2] Tatiana Mitrova, Ekaterina Grushevenko, Artyom Malov, The Future Of Oil Production In Russia: Life Under Sanctions, SKOLKOVO Energy Centre, Moscow School of Management, 2018.
 [3] The Ministry of Energy for the Russian Federation, statistics, 2018.
 [4] SKOLKOVO Energy Centre, Moscow School of Management, 2018.
 [5] Brian Carlson, Strategic Trends 2018, Key developments in

Global Affairs, Room for Maneuver: China and Russia Strengthen Their Relations, ETH Zurich, 2018.
 [6] World Bank Group, Modest Growth Ahead, RUSSIA Economic Report, 2018.
 [7] WORLD TRADE ORGANIZATION, World Trade Statistical Review, 2017.
 [8] BMI, RUSSIA OIL AND GAS REPORT, Q1 2018.
 [9] Andrey Kortunov and Olga Iliker, A roadmap for U.S - Russia Relations, CISS, 2017.
 [10] European Union, Trade in goods with Russia, 2018